

Management review CO₂-reductiesysteem

Rapportage Feb 2018

(Referentiejaar = 2010)

Opgesteld door: I. Bangma 	Akkoord: O. Van der Ende
--	--

1. Inleiding

Op 23 februari is een management review gehouden waarin naar het functioneren van de CO₂-prestatieladder, de energieprestaties en de voortgang van de CO₂-reductiedoelstellingen is gekeken. De input voor deze management review bestond uit:

- De geactualiseerde emissie inventarisatie, jan 2018
- De CO₂-reductie doelstellingen, jan 2017
- De CO₂-reductie maatregelen 2015-2019, jan 2017
- Interne audit, juli 2017
- CI-audit Handboek versie 3.0, november 2016
- CI-rapport na corrigerende maatregelen, nov 2017
- Ketenanalyses, januari 2017
- Ketenenitiatieven
- Overige ontwikkelingen op gebied van CO₂-reductie

2. Energie prestaties

Voor deze management review zijn de energie prestaties van het huidige jaar tot het uitvoeren van deze management review afgezet tegen de prestaties van het referentiejaar 2015. Op basis van deze vergelijking wordt gekeken hoe de voortgang is van het CO₂-reductiebeleid. Tevens wordt gekeken of er trends zijn te zien in de significante energiestromen.

Om een goed beeld te krijgen is de uitstoot gerelateerd aan het gemiddeld aantal FTE's in die periode.

Activiteit	1e helft 2015		2e helft 2015		1e helft 2017		2e helft 2017	
	CO ₂ (ton)	Ton/FT E	CO ₂ (ton)	Ton/FT E	CO ₂ (ton)	Ton/FT E	CO ₂ (ton)	Ton/FT E
Brandstofverbruik leaseauto's, busjes etc.	155,63	1,23	117,53	0,93	168,05	1,24	166,65	1,23
Brandstofverbruik materieel	1562,41	12,30	813,42	6,40	1298,18	9,55	419,81	3,09
Gasverbruik vestigingen	11,36	0,09	5,37	0,04	8,53	0,06	7,67	0,06
Totaal scope 1	1729,40	13,62	936,32	7,37	1474,76	10,84	594,13	4,37
Elektriciteitsverbruik vestigingen	0,93	0,01	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Elektriciteitsverbruik op bouwlocaties	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Brandstofverbruik zakelijke kilometers met privé auto	178,88	1,41	159,63	1,26	145,99	1,07	152,95	1,12
Vliegverkeer	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Totaal scope 2	179,81	1,42	159,63	1,26	145,99	1,07	152,95	1,12
Totaal Scope 1 & 2	1909,21	15,03	1095,95	8,63	1620,75	11,92	747,08	5,49

3. Trends in de energie prestaties

In de 1e helft van het jaar 2017 is ten opzichte van de 1^e helft van het basis jaar 2015 per FTE 3,1 ton CO₂ minder uitgestoten. De verdeling naar scope ziet er als volgt uit:

- Scope 1 : - 255 ton
- Scope 2 : - 34 ton

In de 2^e helft van het jaar 2017 is ten opzichte van de 2^e helft van het basis jaar 2015 per FTE 4,9 ton CO₂ meer uitgestoten. De verdeling naar scope ziet er als volgt uit:

- Scope 1 : + 342 ton
- Scope 2 : - 7 ton

De totale uitstoot over het jaar 2017 is uitgekomen op 2367,8 ton. Dat is ten opzichte van het referentiejaar 2015 een afname met 380 ton. Omgerekend is de uitstoot over het hele jaar 2017 per FTE met 4,2 ton afgenomen.

Wanneer we de uitstoot in 2017 vergelijken met de voorgaande jaren dan zien we dat deze zowel in de 1^e als in de 2^e helft van het jaar iets lager uitkomt dan die in 2015 en 2016.

De uitschieter in de 1^e helft van 2015 heeft als oorzaak dat in de wintermaanden met een grote ploeg is doorgewerkt op een groot project in Limburg, waarbij ook extra conditioneren van de te conserveren brug met drogers noodzakelijk was. Ook de grotere reisafstanden naar de projectlocatie hebben meegespeeld.

De grote uitstoot in de 2^e helft van het jaar 2016 wordt volledig veroorzaakt door het uitlopen van het project Wilhelminabrug. Een weken lange uitzonderlijk hoge waterstand onder de brug in de zomerperiode en het falen van het nieuw aangebrachte verfsysteem door een productfout in de geleverde verf hebben samen voor een enorme vertraging gezorgd. Ook hier was, geheel onvoorzien, intensieve conditioneren van de te conserveren brug met drogers noodzakelijk om het werk als nog op te kunnen leveren.

Dergelijke uitschieters in het conditioneren bij infra-projecten in de winterperiode hebben zich in 2017 niet meer voorgedaan. Wel zien we een trend bij opdrachtgevers in de industrie dat ze het werk bijna het hele jaar willen door laten gaan. De belangen van de asset owner (onderhoudsplaning en het zo kort mogelijk uit bedrijf nemen) zijn dan doorslaggevend.

In de tabel valt dan ook te zien dat deze uitschieters in scope 1 veroorzaakt worden door het brandstof verbruik materieel. Het brandstof verbruik materieel is direct afhankelijk van:

- Hoeveelheid werk
- Soort werk
- Uitvoeringsperiode

Als bedrijf streven we naar een groei, waardoor ook de hoeveelheid werk toe zal nemen. In 2017 is de omzet rond de 12% toegenomen t.o.v. 2016. Door de uitstoot terug te rekenen naar FTE's wordt dit enigszins genormaliseerd.

Op het soort werk is door ons slechts beperkt invloed uit te oefenen, daarbij speelt het aanbod van werk, de wensen van klanten en ook de omstandigheden (bijvoorbeeld werken buiten de periode april-september) een grote rol. De CO₂-uitstoot die verband houdt met het type werkzaamheden is niet te normaliseren door deze om te rekenen naar FTE's, daarom is het ook lastig om conclusies te verbinden aan een stijging of daling van de uitstoot als gevolg van het brandstof gebruik materieel.

Het afwijkende brandstof verbruik in de 1^e helft van 2015 en de 2^e helft van 2016 is voornamelijk gerelateerd aan incidenten buiten onze invloedssfeer, waardoor er doorgewerkt diende te worden in de wintermaanden om aan de contractuele verplichtingen van de opdrachtgever te kunnen voldoen.

In die zin is het geen afwijking in de werking van de CO₂-prestatieladder. Wel heeft het tot gevolg gehad dat de doelstelling om reductie te behalen er door geschaad worden.

4. Voortgang maatregelen

Om de CO₂-reductiedoelstelling te behalen zijn er maatregelen bepaald. Een jaar geleden zijn de doelstellingen en maatregelen opnieuw vastgesteld voor een periode tot 2019. In deze review wordt de voortgang van deze maatregelen beoordeeld o.b.v. de status en de effectiviteit van de maatregelen.

Waar voorheen het basisjaar 2010 als referentie is genomen, is voor de beschreven reductie-doelstellingen behorende bij de onderstaande maatregelen het jaar 2015 als referentiejaar vastgesteld.

Handhavende maatregel brandstofverbruik materieel				
Energieaspect	Kans	Maatregel	Energie-reductie	Status
Brandstofverbruik materieel	Verlagen verbruik machines door aanschaf nieuwe machines	Bij vervangen materieel letten op laag brandstofverbruik	0 tot 1,5% van het brandstofverbruik t.o.v. 2015	continueren
Effectiviteit	In 2016 zijn er 2 machines vervangen. Deze modernere machines zijn gem. 7% zuiniger. In 2017 waren er nog geen machine aan vervanging toe. Extra capaciteit die enkele keer nodig was is ingevuld met (moderne) inhuur machines.			
Besluit	Handhaven maatregel. Budget reserveren in jaarbegroting voor 2018			

Reductiemaatregel brandstofverbruik materieel				
Energieaspect	Kans	Maatregel	Energie-reductie	Status
Brandstofverbruik materieel	Verminderen brandstofverbruik aggregaten	Onderzoeken of inplannen op capaciteitsbehoefte van aggregaten in deelfasen van een project CO ₂ -reductie en kosten effectief is.	Nader te onderzoeken	continueren
Effectiviteit	<p>Vanaf 2016 acteert de TD als interne verhuurder (vanuit Equipment services BV) om meer grip te krijgen op goed beheer (onderhoud) een efficiëntere inzet van materieel op de projecten. Er is geïnvesteerd in enkele kleinere aggregaten.</p> <p>De uitvoering is aan het systeem gewend en geeft de verwachte beschikbaarheid nu wekelijks door. Daarmee heeft de TD een beter actueel overzicht om op te sturen. Het komt nu bijna niet meer voor dat een groot aggregaat op locatie wordt ingezet 'omdat die er nu eenmaal staat'. De capaciteit wordt beter ingepland en afgestemd op de behoefte.</p> <p>Er is in 2017 geïnvesteerd in twee kleinere aggregaten zodat het niet nodig is om bij kleinere gebruiksbehoefte een zwaardere versie neer te zetten omwille van gebrek aan beschikbaarheid van een alternatief.</p>			
Besluit	Maatregelen continueren.			

Reductiemaatregel brandstofverbruik materieel				
Energieaspect	Kans	Maatregel	Energie-reductie	Status
Brandstofverbruik materieel	Verminderen brandstofverbruik verwarming	Onderzoeken van mogelijk beperken inzet verwarming door toepassen verfproducten die verwerkt mogen worden bij lage temperatuur.	Nader te onderzoeken	Er zijn enkele 'Winter grade' producten beschikbaar die bij lagere temperaturen verwerkt mogen worden. Opdrachtgevers blijken nog terughoudend in afwijken van bestek / specificaties
Effectiviteit	Beperkt. Toepassen alternatieven afhankelijk van beschikbaarheid van producten die aan de technische specificaties voldoen en afhankelijk van akkoord opdrachtgever			
Besluit	Per project in het ontwerp conserveringssysteem wel standaard meenemen in de inventarisatie van de opties. Waar mogelijk toepassen.			

Reductiemaatregel brandstofverbruik materieel				
Energieaspect	Kans	Maatregel	Energie-reductie	Status
Brandstofverbruik materieel	Verminderen brandstofverbruik verwarming	Onderzoeken of het mogelijk is beperken van het warmteverlies van afschermings-constructies	Nader te onderzoeken	continueren op Project OSK, tot 2022
Effectiviteit	Er is een alternatieve constructies voor het project OSK ontwikkeld. De effectiviteit is van de isolatie is goed. Veel minder temperatuurwisselingen dan in de buitentemperatuur. Ook dit jaar is er door vocht na binnendringend zeewater in de hulpconstructie droging noodzakelijk gebleven om de schade aan de conservering te beperken. De aangepaste werkmethode heeft wel tot een veel beheerster situatie geleid. Daardoor is de schade veel minder en de inzet machines voor conditionering ook al wel wat minder dan het eerste seizoen.			
Verbeterpunt	In deze winterstop van het project zijn er aanpassingen gedaan om de waterdichtheid te verbeteren. Deze wijze van afscherming met WB40 platen leent zich gezien de hogere investering alleen voor langer lopende projecten. Voor het project OSK, dat loopt tot eind 2022,			
Besluit	Continueren. Voor korter lopende projecten dient er naar ander alternatieven gekeken te worden om tegen geringere kosten extra isolatie te realiseren.			

Handhavende maatregel wagenpark				
Energieaspect	Actie	Maatregel	Reductie in %	Status
Personenauto	Omzetting wagenpark naar zuinigere auto's (Elektrisch, hybride of brandstof label A-B)	Continueren leaseregeling. Stimuleren elektrisch rijden met oplaadpunten Barendrecht (4x)	2,5 % van CO2 uitstoot per km in de categorie personenauto t.o.v. 2015	Herzien in 2019
Effectiviteit	Het beleid is tot nu toe effectief, de gemiddelde uitstoot per km blijft jaarlijks dalen. De uitstoot per kilometer is sinds 2015 gedaald met 0,7%. Door het wegvallen van de gunstige bijtellingsregeling vanuit de overheid is de stimulering voor zuinige auto's afgenomen. Daarnaast blijken (plug-in) hybrides en zuinige diesels in CO2 uitstoot lang niet zo gunstig al de fabrikant voorspiegeld. Het huidige aanbod in EV auto's is zakelijk gezien nog onvoldoende breed inzetbaar (beperkte actieradius en hoge aanschafprijs). Verwachting is wel dat, met de huidige ontwikkelingen in de autobranche, binnen 2 tot 4 jaar wel haalbaar is.			
Besluit	Huidige regeling niet continueren. Hybrides en plug-in hybrides worden niet meer gestimuleerd. Ontwikkelingen in de auto-industrie volgen. Actieve stimulering elektrisch rijden pas doorvoeren wanneer het aanbod geschikt is (prijs 25-45k en actieradius 500+ WLTP) voor brede toepassing in het wagenpark.			

Handhavende maatregel wagenpark				
Energieaspect	Actie	Maatregel	Reductie in %	Status
Personenauto	Zorgen dat er gereden wordt met de juiste bandenspanning	Attenderen zelf controle (toolbox). 2x p./jaar check standaard, bij wissel banden zomer/winter	Handhaven; geen extra reductie t.o.v. 2015 (2 tot 4% t.o.v. geen controle)	continueren tot 2019
Effectiviteit	Met juiste bandenspanning rijden is goed voor voorkomen onnodig brandstofverbruik en slijtage banden. Medewerkers geattendeerd d.m.v. nieuwsbrief.			
Besluit	Maatregel continueren			

Handhavende maatregel woon-werkverkeer				
Energieaspect	Actie	Maatregel	Reductie in %	Status
Personenauto	Waar mogelijk aantal gereden kilometers beperken	Bij selectie / inkoop personeel project reisafstand mee laten wegen. Personeel indelen voor carpoolen van en naar project- of trainingslocaties.	Handhaven; geen extra reductie t.o.v. 2015 (6 tot 8% t.o.v. geen maatregel)	continueren tot 2019
Effectiviteit	Redelijk effectief. Reisafstand wordt meegenomen bij het inplannen van personeel. Is niet in alle gevallen één op één door te voeren omdat 'de juiste vakman op de juiste plaats' op de projecten soms conflicterend is met minimalisatie van de reisafstand.			
Besluit	Maatregel continueren. Waar mogelijk toepassen.			

Handhavende maatregel woon-werkverkeer				
Energieaspect	Actie	Maatregel	Reductie in %	Status
Personenauto	Op en neer reizen enkele reis > 100 km voorkomen (langer lopende projecten)	Lokaal huren van verblijfruimte(s). Verblijf nabij projectlocatie tijdens de werkweek.	Handhaven; geen extra reductie t.o.v. 2015 (8 tot 11% t.o.v. geen maatregel)	continueren tot 2019
Effectiviteit	Goed. Op het project Scharbergbrug in Limburg is er voor personeel lokaal in het plaatsje Elsloo een klein huurhuis betrokken waarin men gedurende de werkweek kon verblijven. Op het project Oosterscheldekering worden in het seizoen huisjes gehuurd in het nabij gelegen vakantiepark in Burgh-Haamstede. Het Brandstofverbruik zakelijke gedeclareerde kilometers met privé auto is dan ook verhoudingsgewijs afgenomen.			
Besluit	Huidige regeling handhaven. Per project de opties inventarisatie. Waar mogelijk toepassen.			

Handhavende maatregel stroomverbruik vestiging				
Energieaspect	Actie	Maatregel	Reductie in %	Status
Stroomverbruik	leveringscontract stroom 100% groene energie (wind)	Continueren leveringscontracten groene stroom "B" type Wind of Waterkracht	0% van de totale CO2-uitstoot t.o.v. 2014	Continueren tot 2019
Effectiviteit	Effectief, totale uitstoot is 0 ton per jaar.			
Besluit	Handhaven			

Reductiemaatregel stroomverbruik vestiging				
Energieaspect	Kans	Maatregel	Reductie in %	Status
Stroomverbruik	Verminderen energieafname leverancier door eigen duurzame opwekking	Onderzoeken of toepassen zonnepanelen op het dak van vestiging te Barendrecht rendabel is	Nader te onderzoeken	Meenemen in de verbouwing
Effectiviteit	Geen directe invloed op de carbon footprint van Van der Ende. In het kader van duurzaamheid en financieel rendement op lange termijn wel waardevol.			
Besluit	Gezien de groei van het personeelsbestand op locatie Barendrecht zijn er plannen om een zijvleugel te verbouwen en daar extra kantoorwerkplekken in te richten. Het investeren in zonnepanelen wordt in de begroting van de verbouwing meegenomen.			

Reductiemaatregel gritverbruik voorbehandelen				
Energieaspect	Kans	Maatregel	Reductie in %	Status
Keten straalgrit	Verminderen totale uitstoot in de keten straalgrit door i.r.t. opdrachtgevers proactief in te zetten op het (mogen) toepassen van alternatieve technieken	Zo veel mogelijk toepassen van: Machinestralen UHP-Waterstralen	12% reductie totale uitstoot in de keten straalgrit	Lichte toename in toepassing alternatieve methodes
Effectiviteit	<p>De potentiële reductie van het machinestralen en UHP-waterstralen is er zeker maar de omvang van de inzetbaarheid is sterk afhankelijk van de technische specificaties in het bestek / contract en afhankelijk van akkoord opdrachtgever.</p> <p>Voor het machinestralen is er winst geboekt. Bij bijna alle vaste opdrachtgevers is het nu een erkende methode. Eind 2017 hebben we drie tankbodems met machinestralen kunnen uitvoeren. Voor het de komende jaar zijn er al een aantal projecten (Zenith Energy en Vopak) waar we dit ook in kunnen gaan zetten voor tankbodems en tankwanden.</p> <p>Na evaluatie van het project Wilhelminabrug (maart 2017) is de conclusie dat UHP haalbaar is voor makkelijk te bereiken oppervlakken. Deze techniek is niet geschikt voor complexere structuren. De toepasbaarheid binnen Infra projecten is daarom beperkter dan verwacht.</p> <p>Binnen de industrie gaan we in april bij Vopak een eerste UHP voorbehandeling uitvoeren op een tankdak in samenwerking met Surrotec. Ook met Shell zijn er gesprekken om UHP te kunnen gaan toepassen voor tankwanden.</p> <p>Onderzoek naar andere alternatieve voorbehandelmethoden ter vervanging van (een deel) van het gritstralen zoals inductie en laser hebben nog niet veel opgeleverd. De door de fabrikanten/leverancier gegeven demo's en eerste testen zijn nog niet overtuigend. Praktische toepasbaarheid is beperkt en energieverbruik is hoog.</p>			
Besluit	<p>Er wordt weer opnieuw energie gestoken in de verdere uitrol UHP-waterstralen. Met name voor toepassing in de industrie. Vaste samenwerking met Surrotec aangegaan.</p> <p>Er is besloten om de technieken Inductie reinigen en Laser reinigen voorlopig onhold te zetten.</p>			

5. Status bevindingen audits

Bevindingen Interne audit juli 2017:

Directe corrigerende acties uit bevindingen:

- *Aanvullingen op de verplichte onderdelen voor 'Middelgroot bedrijf' t.o.v. 'Klein bedrijf' inventariseren en benodigde acties uitzetten om bij volgende audit door CI deze te implementeren.*
Inventarisatie is uitgevoerd door Ilja. Deze heeft een actielijst opgesteld voor de aanvullende eisen. Richard zal voor de her-certificering aangeven bij DNV-GL dat dit zal moeten plaatsvinden o.b.v. certificatie eisen voor de categorie 'Middelgroot bedrijf'. **Actie is afgehandeld.**
- *In de Exel rekensheet de formules controleren en waardes voor 1^e helft 2017 opnieuw vaststellen.*
Overzicht is door Ilja gecontroleerd en verwijzingen in de formules gecorrigeerd. Richard heeft de corrigerende maatregelen geverifieerd en akkoord bevonden. **Actie is afgehandeld.**

Aanbevelingen om voortgang op doelstellingen te bevorderen:

- *Verder onderzoeken van alternatieve technieken/methodes voor voorbehandelen.*
Een door Richard uitgevoerde marktverkenning heeft twee alternatieve technieken opgeleverd die de moeite van het nader onderzoeken waard zijn. Het gaat om Inductie reinigen en om een laser-techniek. Vervolgtraject zal de komende 3 maanden verder uitgewerkt worden om begin 2018 echt in de praktijk te kunnen gaan testen op een projectlocatie. **Actie is afgehandeld.**
- *Optimalisatie van huidige voorbehandelmethode om uitstoot te beperken.*
Op initiatief van Van der Ende loopt er een ontwikkelingstraject voor een straalpistool. Doel daarvan is om de effectiviteit van de inslag van het grit te vergroten en daarmee het verbruik van straalgrit per m² gereinigd oppervlak te reduceren. Eigen prototype is getest. Afstemming vervolgtraject met een leverancier is lopend. **Actie is lopend.**
- *Onderzoeken alternatieve technische oplossingen voor real-time monitoren van de aggregaten.*
Het contact met de leverancier loopt via Arie. Hiervoor zijn nog geen goede technische oplossingen gevonden. **Actie is lopend.**
- *Bij lease maatschappij mobiliteitsoplossingen inventariseren die het bezwaar van beperkte actieradius van volledig elektrische voertuigen kan wegnemen / drempel op overstap naar volledig elektrisch rijden kan verlagen.*
Bij Alphabet-lease zijn er speciale leasevormen voor elektrische leaseauto's waarin het incidenteel gebruik van een brandstof auto (vakanties) in het maandbedrag is meegenomen. Biedt wel enige voordelen i.r.t. privé gebruik maar niet voor zakelijk gebruik. Actieradius van een EV blijft het kritische punt. **Actie afgehandeld. Beperkt toepasbaar.**
- *Bekrachtigen van het lease-beleid op voertuigen met lage emissie.*
Wordt nog besproken in het MT hoe hier in de praktijk invulling aan te geven binnen de huidige bijtellingsregels en de ontwikkelingen/haalbaarheid van volledig elektrische rijden. **Actie afgehandeld. Actief stimuleren elektrisch rijden nog niet voor 2018.**

Bevindingen CI audit november 2017:

Tijdens de CI-audit op 1 november 2017 is de certificatie van de CO₂-prestatieladder beoordeeld op niveau 5, voor het eerst o.b.v. middelgroot bedrijf.

Daarbij zijn een aantal bevindingen gedaan. Tijdens de audit is verschil geconstateerd voor het verbruik van diesel tussen de rekensheet en de uitdraai uit Gilde. Na controle op de uitdraai uit de Gilde-systeem blijkt dat het aantal liters diesel voor de maanden 'april 2016' en 'mei 2016' verkeerd zijn overgenomen. Dit is ook aangepast in de emissie-inventaris over 2016.

De reductiedoelstellingen zijn opgesteld voor de periode 2016 tot en met 2019 t.o.v. het referentiejaar 2015. Echter moeten de reductiedoelstellingen voor scope 1, 2 en 3 ook per jaar worden opgesteld. Dit is nu opgenomen in de aangepaste Beleidsverklaring.

6. Besluiten wijzigingen

Op 28 augustus 2017 is Van der Ende lid geworden van de stichting Nederland CO2 Neutraal, die tot doel heeft om bedrijven en (kennis)instellingen bij elkaar te brengen die werk maken van CO₂-reductie. Vier keer per jaar organiseren zij bijeenkomsten om nieuwe kennis en inzichten met de leden te delen. Per 21 september heeft Dhr. I. Bangma namens Van der Ende zitting genomen in de werkgroep Bedrijfsmiddelen 4

Om in de reductie binnen de keten straalgrit echt vooruitgang te boeken zijn alternatieve/innovatieve voorbehandelmethoden, die minder uitstoot veroorzaken, cruciaal. Alleen met optimalisaties van bestaande methoden is de potentiële reductie te beperkt. Hoewel in de praktijk een weg van vallen en opstaan is Van der Ende er van overtuigd dat er blijvend ingezet dient te worden op innovatie. Samenwerking in de keten en sector is daarbij onontbeerlijk, zowel vanuit het oogpunt van kennis delen als gedeelde investeringen. Daarom is besloten om ook voor 2018 pilot-projecten die daar aan bijdragen te ondersteunen (tijd en financiële middelen).

7. Besluiten initiatieven

In het streven naar reductie van de CO₂-emissies neemt Van der Ende ook actief deel aan keten initiatieven. De uitwerking daarvan is beschreven in het document sector- en keteninitiatieven.

Het betreft de volgende initiatieven:

- Lidmaatschap OnderhoudNL (Fosag)
Besluit: Van der Ende blijft actief lid van OnderhoudNL. Elard schouten zit in het bestuur en I. Bangma is lid van de Expertgroep CO₂-reductie.
- Lidmaatschap stichting Nederland CO₂ neutraal
Besluit: Dhr. I. Bangma neemt zitting in de werkgroep Bedrijfsmiddelen 4.

Daarnaast zijn er nog enkele eenmalige initiatieven geweest, zoals specifiek voor een aanbesteding of voor kennisuitwisseling. Ook in 2017 zal Van der Ende steeds blijven streven naar het vinden van geschikte partners om nieuwe initiatieven mee te ontplooiën.

8. Functioneren CO₂-reductiesysteem

De CO₂-prestatieladder is ingevoerd in de eerste maanden van 2011. Hiertoe is een emissie inventaris opgesteld op basis van beschikbare gegevens uit 2010. Door deze emissie inventaris is inzicht verkregen in de Carbon Footprint van Van der Ende. Op basis van dit inzicht zijn de CO₂-reductiedoelstellingen de bijbehorende maatregelen bepaald.

Berekening van de Carbon Footprint over 2017 laat zien dat de totale uitstoot van de onderneming, na een eerste daling t.o.v. 2010, de laatste jaren geleidelijk is gestegen. Dit is een direct gevolg van de groei van het bedrijf en aard van de projecten (type werk en periode van uitvoeren).

Kijken we naar de afzonderlijke doelstellingen en naar de afzonderlijke emissiebronnen, dan zien we dat er zeker voortgang is geboekt, zowel sinds de start met de CO₂-prestatieladder als ook in het laatste jaar. Zo is erin scope 2 geen uitstoot meer op het onderdeel elektriciteit. De uitstoot van het wagenpark is in gr/km sinds 2010 met ruim 35% afgenomen en ook in 2017 nog iets verder gedaald t.o.v. het voorgaande jaar. De verwachting is echter dat er in de uitstoot van het wagenpark vanaf 2018 een lichte stijging zal ontstaan, mede door het wegvallen van de gunstige bijtellingsregeling.

Op de uitstoot van diesel verbruik van machines is binnen Van der Ende veruit de grootste emissiebron (gem. 70-80%) die voor een groot deel samenhangt met de keten gritstralen. Er is zeker vooruitgang geboekt (o.a. zuinigere machines) maar toch is die beperkt en door de sterke wisselingen in omvang en aard van de projectenportefeuille door de jaren lastig kwantitatief te monitoren. Of de doelstelling van 12% reductie in de keten gritstralen in 2019 zal worden behaald is onzeker. Wel lijkt het er op dat de inspanningen om alternatieve methodes bij opdrachtgevers geaccepteerd te krijgen zijn vruchten begint af te werpen in de vorm van goede afspraken en eerste projecten met UHP waterstralen in de industrie.

In het functioneren gezien vanuit de rol die de CO₂-prestatieladder speelt in het aanbestedingstraject van projecten is de laatste jaren een duidelijke verschuiving te zien. Waar enkele jaren geleden er binnen onze branche nog maar een beperkt aantal bedrijven gecertificeerd waren en slechts een enkeling op trede 5, is dit nu voor de grotere spelers gemeen goed geworden. Het onderscheidende vermogen is daarmee de laatste jaren sterk afgenomen.

Opdrachtgevers stellen bovendien in hun aanbesteding steeds vaker alleen de certificering zelf als voorwaarde bij inschrijving, of zelfs alleen een ambitieniveau. Er is dan dus geen sprake van een gunningvoordeel. In die zijn functioneert de CO₂-prestatieladder niet (meer) zoals beoogd.

Het geheel overziend, de sector en keten initiatieven, bevindingen bij audits en de voorgang op maatregelen is de beoordeling van het functioneren van het CO₂-reductiesysteem als volgt:

- o Na enkele corrigerende maatregelen in de transitie naar categorie 'middelgroot bedrijf' functioneert het managementsysteem procesmatig naar behoren.
- o De emissie-inventaris, PMC en ketenanalyses bieden een goed inzicht in de emissie bronnen en de prioriteiten en mogelijkheden om te komen tot reductie.
- o De organisatie is sinds de invoering van de CO₂-prestatieladder veel bewuster gericht op de effecten op de CO₂-uitstoot in haar beleidskeuzes. Daarnaast is Van der Ende veel actiever geworden in initiatieven om te komen tot optimalisatie en innovatie, wat niet alleen de reductie van CO₂ ten goede komt.
- o Onderscheidend vermogen bij aanbestedingen is sterk afgenomen en nog nauwelijks een drijfveer voor continu verbeteren op CO₂-reductie. Wel heeft Rijkswaterstaat een beleid voor duurzaam inkopen/aanbesteden. De vraag is hoe zich dit de komende jaren gaat ontwikkelen en of CO₂-reductie weer een prominentere rol gaat spelen in de EMVI-criteria.
- o De drijvende kracht om de komende jaren de CO₂-uitstoot verder terug te dringen komt meer voort uit de eigen ambitie om MVO te integreren in de bedrijfsvoering en in de meerwaarde die Van der Ende ziet in voortdurende verbetering en innovatie voor de continuïteit van de onderneming op lange termijn.